

Magyar könyvészet 1860—1875. című munkára hirtet előfizetést Petrik Géza. A munka két részre oszlik. Az első részben betűrendben adni fogja az 1860—1875. években megjelent magyar könyvek és szaklapok jegyzékét, kitéve mindenütt az egyes művek pontos címét, alakját, lap és évszámát, a megjelenési helyet, kiadót vagy nyomdászt és árt. A második rész pedig a tudományos szakmutatót fogja képezni, mely egyes szakokban ismét betűsorban tünteti föl az első részben foglalt czimeket, rövid kivonatban és árak nélkül, de utalva mindenütt az első rész lapszámára, hol a teljes czim stb. felfalálható. Megjelenik az év végéig mintegy 30 ivnyi terjedelemben. Ára 5 frt lesz. E valóban hézagpótló művet ajánljuk az iskolai és más közkönyvtárak s az egyes irodalombarátok pártolásába.

A székely-udvarhelyi ev. ref. főtanoda „Értesítője“ szerint, melyet Szakács Mózes tanvezető szerkesztett, az 1878—79. tanévben: működött 17 tanerő. A tanulók létszáma évrázaskor volt 282. Érettségi vizgára állottak 19-en, kik mindnyájan éretteknek nyilvánítottak. A tanuló ifjúság erkölcsi magaviselete általában kielégítő volt.

A baróthi gazdasági szakosztálylyal megoltott felső népiskola értesítvénye 187^{8/9}-ről. Szerkesztette: Bedő József igazgató. E négy osztálylyal bíró intézetnek 43 növendéke volt a mult tanévben. Működött a vallástanítókat is ideértve 8 tanerő. A tanulók nemzetiségre nézve mind magyarok, vallásra nézve 21 r. kath, 18 ev. ref., 4 unitárius. Ez intézetnek Erdővidéken igen szép elhivatása van, melynek hogy megfelelően szívünkől ohajtjuk.

KÜLÖNFÉLÉK.

Angol barátaink hazájukba szerencsésen visszaérkezve, elragadtatással írnak a lapokban magyarországi útközlől. Az itteni szokások, a vendégszeretet és a lelkesültség, a melylyel itt létük alatt mindenfelé üdvözölték, nem kis mértékben lepte meg őket. Gordon vizsgáló utjában Debreczent is meglátogatta, hol jelen volt a reformátusok épen akkor gyűlésttartó egyetemes conventjének egyik ülésén. Erdélyben és Magyarországon szerzett benyomásait és tapasztalatait a „Christian Life“ és „Christian World“ című elterjedt lapokban közölte honfitársaival; mig Chalmers az „Inquirer“-ben és az „Unitarian Herald“-ban czikkezett felejthetlen látogatásáról. Az erdélyi unitáriusok kitarását a multban, összetartását a jelenben és a hitbuzgóság és lelkesedés amaz óriás mérvét, melyet jelen zsinatukon felmutattak, nem győzik eléggé bámulni. Oct. 22. a brit és külf. unitárius társulat meghívására a Canon-Street Hotel nagy Halljában nyilvánosan tartották meg beszámoló beszédeiket egy rendkívül népes meeting előtt. Midőn e sorokat írjuk, a részletes tudósítás még nem érkezett hozzánk a gyűlésről, de megvagyunk győződve, hogy azzal az

angol és magyar unitáriusok közti rokonszeny csak növekedett és a testvéri viszony köztünk szorosabbra fűződött.

Derzsi Károly tordai tanár, t. munkatársunk, ki a sz. kereszturi zsinaton a boldogemlékü Simén Domokos helyébe Kolozsvárra választatott meg tanárnak, előre nem látott körülmények miatt az Egyh. K. Tanácstól tordai állomásán megmaradhatását kérvén, az E. K. Tanács kérése indokait figyelembe véve, az illető tanszéket Boros György Derzsi helyébe Tordára választott tanárral töltötte be.

A ref. egyház conventje, mely Debreczenben, sept. 10-én tartatott, néhány főgondnok kivételével, a tagok teljes számát gyűjtötte össze. Vay Miklós, br. ünnepélyes megnyitója után, Molnár Aladár azon indítványa vétetett tárgyalás alá és fogadtatott el, hogy a gyűlés egy bizottságot nevezzen ki, a conventi bizottság munkálatai felől az egyh. kerületek által adott vélemények előterjesztésére. E bizottság megalakulván, a suprema inspectio tárgyában hozatott oly értelmű határozat, hogy a convent helyesli püspökeinek s főgondnokainak ez ügyben tanusított magatartását s felhatalmazta őket továbbra is az állami hatalom minden túlkapásaival szemben való védekezésre, s szükség esetén a convent egybehívására. Egyuttal jónak látta a gyűlés egy emlékiratot terjeszteni fel a kormányhoz, melynek elkészítése céljából a lépések megtétettek. Megbeszélte még a vasárnap megünneplése kérdése is, mire nézve szigoru intézkedés tételre hívta fel a convent a kormányt; továbbá elfogadták a conventi bizottságnak a köznevelés és közoktatás szabályzásáról szóló munkálatait. Bizottságok kinevezése által gondoskodtak az énekes-könyvről, a moldva-oláhországi missioról, az országos domestikáról stb. Nagy Péter indítványára végül a konvent közelebbi ülésének színhelyéül Kolozsvár jelöltetett ki.

Az ág. ev. egyetemes közgyűlés mult sept. 11-én kezdődőleg tartatott meg Budapesten. Az egyházkerületi férfiak és összes superintendenseken kívül részt vettek: Trefort Ágoston minister, Tanárky államtitkár, Szász ministeri tanácsos és Erdmann hallei egyetemi tanár stb. Kiváló érdeket kölcsönzött a gyűlésnek, hogy az elhunyt Zsedényi helyébe br. Radvánszki Antal választatott főfelügyelőnek, ki nagy szabásu székfoglaló beszédében élesen hangsúlyozta a hitfelekezetek közti egyenjogúság és viszonzosság érvényesítését, melynek hiányát a vegyes házasságok alkalmával felmerülő akadályok és válóperek képezik. — Megemlítjük még, hogy az egyházat keblileg érdeklő ügyeken kívül tárgyalattak a főfelügyeleti jognak szabályozására vonatkozó ministeri pontozatok. Közgyűlés elfogadván a tiszai kerület határozatát, erélyesen tiltakozik az oly törvény ellen, mely a prot. felekezetek meghallgatása nélkül saját igyeikbe szól s mely a mellett az állam érdekében fölösleges intézeteik fentartását és fejlesztését saját alapon lehetlenné teszi. E végből br. Radvánszki elnöklete alatt egy sérelmi bizottságot választott, utasítván ezt, hogy a reformatusokkal érintkezve, ha szükség, memorandumot intézzen az országgyűléshez, vagy ha kell, rendki-

vüli egyetemes gyűlést is hívjon össze. Radvánszky 2000 frtot adott a házi pénztár alapjára.

A tordátfalvi ifjuság önképző kört alakított oly czélból, hogy hasznos ismereteket terjesztő lapokat és könyveket járattva a téli estvéket semmittevés helyett nemes foglalkozással töltsék el és maguknak az egyszerűbb gazdasági kérdésekben irodalmi úton alapos tájékozást szerezzenek. A gyakorlati ismeretek szerzése mellett a lelki művelődést elősegítendő, erkölcsi és vallási munkák közös olvasását, tüzték társulatuk egyik főfeladatává. Üdvözöljük a székely ifjakat e nemes törekvésükben!

Gyászhir. Botár Ferencz, egyházi tanácsos, hosszas betegeskedés utáni f. hó 17-én, élete 54-ik évében, Budapesten, elhunyt. A néhai az ötvenes években kolozsvári főtanodánkban, mint segédtanár, a latin nyelvet tanította; később a báró Wesselényi Miklós fiainak nevelője lett. Buzgó unitárius volt s folyóiratunknak mindig lelkes pártolója. Nyugodjék csendesen!

Irodalmi ujdonságok.

„Dávid Ferencz, első unitárius püspök halálának háromszázados évfordulati emlékünnepe, az unitáriusoknak 1879-ben augusztus hó 24. és 25. napjain Sz. Keresztúron tartott zsinati gyűlése alkalmával mondott imákban és egyházi beszédekben“. Ezen czim alatt ép most hagyta el a sajtót zsinati emlékfűzetünk a következő tartalommal: I. Ima. A zsinat szombat estjén, mondotta Barabás Lajos. II. Hymnus. A vasárnapi isteni tiszteletre írta Nagy Lajos. III. Példát adtam nektek. Zsinati ima és beszéd, vasárnap d. e. mondotta Péterfi Dénes. IV. Dávid Ferencz emlékszóbra, Ferencz Józseftől. V. Előkészítő beszéd és imák az uri szent vacsorához. Albert Jánostól. Hálás megemlékezés. Zsinati ima és beszéd. Vasárnap d. u. mondotta Kis Gy. Sándor. VII. Minő szellemen plántáljunk és öntözzünk a vallás mezején. Ima és beszéd. Papszentelés alkalmával mondotta Kovács János. VIII. A papi hivatal célja s gyakorlásának módja. Ferencz Józseftől. IX. Papszentelési záríma. Kiss Mihálytól. A fűzet ára: 60 kr. A tiszta jövedelem a Dávid Ferencz-alapítvány javára fordittatik. Kapható Stein és Demjén könyvtárosoknál és szerkesztőségünknel Kolozsvártt.

Szintén most jelent meg Az unitárius kis tükör német nyelven Bécsben Carl Gerold's Sohn bizományában. Ára 1 frt. 50 kr. Kolozsvártt, Stein János könyvkereskedésében kapható.

A függelék magában foglalja a vallásügyi szabványokat a mint czek az approbata s a compilata constitutiokban, a Leopoldi 1691, 1693. évi s a kiegészítő diplomákban, az 1791, 1847/8. s 1868. magyarországi s a birodalmi tanácsban 1868-ban kelt törvényekben foglalvák.

Felhívásra A Dávid F. emlékére írott pályamunkákról a Ker. Magy. ezt megelőző füzetében közölt elentés 5. sz. alatt megbírált, „Ledől a börtön, melyben kilehelted egekbe rontó óriási lelkedet“ kezdetű ódára nézve az illető helyről fel vagyunk hatalmazva kijelenteni, hogy ezen óda nem mint pályamunka küldetett be, hanem a pályázat kihirdetése előtt íratott és szerző tudta és beléegyezése nélkül adatott át bírálatra.

Sajtóhiba: 328 l. a 8 pont végén: . . . „felhatalmazván az E. Főtanácsot, hogyha szükségesnek találja, ez ügyben rendkívüli E. K. Tanácsot hívjon össze“. helyett ez olvasandó: felhatalmazván az E. K. tanácsot, hogyha szükségesnek látja, ez ügyben rendkívüli E. Főtanácsot hívjon össze.
